

אשרי האיש

החסידות בדרך רבוה"ק זיע"א

בעזרת ה' נעשה ונצליח

יום ו' ערש"ק ג' כסליו תשפ"ד

פרשת מקץ
גליון תרכ"א
שנה י"ג

מפי ספרים וסופרים

חלום פרעה ופתרונו

להציע תרופת צמחים פשוטה. הרופא שהיה אדם חכם, מצא עצה ואמר :
אדוני המלך! מצאתי תרופה לבנך והתרופה מצויה בהישג יד, אלא שכדי
להכינה דרוש רופא חכם גדול שידע להכינה בדיוק לפי ההוראות.
שמעו זאת גדולי הרופאים שנכחו שם, ומחשבה מהירה עברה בברק בראשו
של כל אחד מהם: אם דרוש רופא חכם בוודאי יבחר המלך בי! נענו מיד
הרופאים ואמרו: אמת הדבר! יש להכין תרופה זו במהירות!
והנמשל: פרעה עמד מוקף בחרטומיו שהיו מכשפים גדולים וביקש מיוסף
שיפתור לו את חלומו, אולם יוסף הצדיק חשש כי אם יאמר את הפתרון
הפשוט ודאי יבטלו החרטומים את דבריו, משום כך התחכם להם יוסף
והציע: "ירא פרעה איש נבון וחכם וישיתוה על ארץ מצרים", כאשר שמעו
זאת החרטומים קיוו מאד כי אם מחפשים איש חכם, הרי שאין ראוי מהם
לכך! משום כך הסכימו כולם לפתרונו של יוסף. (המגיד מדובנא זיע"א)

משל לבן מלך אחד שחלה עד מאד, הבהיל המלך אל מיטת בנו את גדולי
הרופאים, ואלו ניסו תרופות שונות, אולם ללא הועיל ולא הצליחו להביא
מזור לבן המלך. כאשר ראה המלך כי אין אחד מהם אשר יכול להביא
מרפא לבנו, פרסם והכריז כי הרשות נתונה לכל מי שיעלה בידו לרפא את בן
המלך, ומי שיצליח לרפאות אותו, יקבל שכר רב מאוצר המלך.
באותה עיר חי לו רופא זקן ששמע את הדבר והחליט בלבו ללכת אל
הארמון ולראות את בן המלך, כאשר קרב אל המיטה וראה את החולה, הכיר
הרופא מיד כי התרופה למחלה היא מרקחת פשוטה שיש להכין מצמחים
הגדלים על שפת הנחל, ושהיו מצויים בשפע בעיר המלוכה.
אולם זאת חשש הרופא, כי כאשר יציע את הדבר אל המלך, ישמעו את
דבריו כל גדולי רופאי המדינה המצויים שם, ובוודאי ילעגו לו ויגידו שכבר
ניסו תרופות יקרות ומורכבות שהביאו ממדינות קרובות ורחוקות, ומה לו

כל החלומות הולכים אחרי הפה

רוצה אז אם זה לטובתי תקריא לי מביהמ"ד, ואם בא לקבל מתנה (צדקה)
תעני לו שאין בעלך כרגע בבית.
והנמשל הוא: פרעה היה נבון ומותעה בחלומו ולא ידע אל מה ירמזו אם אל
מה שמפיק טובתו או להיפך לרעתו. והנה כנ"ל אמרו (ברכות נ"ה) חלמא
דלא מפשר כאגרתא דלא מתקריא, ואמרו עוד (שם) כל החלומות הולכים
אחרי הפה, כי כל עוד שלא נפתר החלום הוא כאגרת החתום ולא יועיל ולא
יזיק.
ומעתה האמננו, כי פרעה היו עיניו נשואות וכלות מאוד לדעת פתרון חלומו
עכ"ז היה ירא על נפשו מלספר אותו אל אדם פן יפתור אות ולרעתו,
משא"כ כשלא יהיה נפתר אין לפחד מאומה. על כן בבוא יוסף לפניו
הקדים ואמר לו אשביעך חלומי ואתה לא תפתור אותו בלתי אם לכך יגיד כי
הוא מרמז לטובתי, לא כן אם תבין בו כי הוא מרמז לרעתי, יהיו הדברים
עצורים בלבך, ולא תוציאם על דל שפתך. וי"ל מדוע אמר כך שלא יגיד לו
את פתרון החלום אם זה לרעתו, כדרך שאמרו חז"ל (פסחים ג.) אמר ריב"ל
לעולם אל יוציא דבר מגונה בפיו, פי' שאסור להוציא דבר מגונה, דבר רע
שהבן אדם לא ישמח מזה וההיפך יהיה עצוב מזה, אלא ידבר בלשון נקייה.
ולכן אמר פרעה ליוסף שאם פתרון החלום זה דבר רע, דהיינו מגונה, שלא
יגיד לו את זה, אלא ישמור את זה בלבו, ואל יוציא את זה מפיו.
וזה יש לבאר את דברי המדרש "כי בא החלום ברוב ענין" כלומר לבעבור כי
החלום נוטה לענינים רבים לטוב ולרע, וכל רגע שלא נפתר החלום אין
לחוש על רעתו, ע"כ פרעה בפעמון רוחו הקדים ואמר אל יוסף מי מתקיים
על מי אני על אלוקי או אלוקי עלי' כלומר אם שהחלום רומז על גדולתו
שהשיג מאתו או להיפך עד שהשיבו יוסף אתה על אלוקיך' כלומר אני מבין
כי יתרום קרן מלכותך על ידו וכמ"ש אלוקים יענה את שלום פרעה, וכן
היה, כי ע"י הרעה כל זהב הארץ בא אליו.

והנה ה' נצב עליו וכו'.
במדרש כתוב כי בא חלום ברוב ענין אמר פרעה מי מתקיים על מי אני על
אלוקי או אלוקי עלי, אמר לו אתה על אלוקיך. אר"י הרשעים מתקיימים
על אלהיהם. ופרעה חולם והנה עומד על היאור, אבל הצדיקים אלוקיהם
מתקיים עליהם והנה ה' נצב עליו וכו'.
ודרש המגיד מדובנא את מדרש זה אמר שמאמר זה חתום וסתום, וגם עוד
קשה לו ע"מ שהציבו ציון מאמרים על דברי החכם (קהלת ה') כי בא החלום
ברוב ענין, וקשה שהרי לכאורה לא ידענו מה רצו ז"ל בכתוב זה ומה ענינו
פה, אבל נבינהו בדמיון.
משל לעשיר אחד שהיה מסחרו גדול עד כי כל הסוחרים מהעירות הסמוכים
באו אליו לקנות סחורה.
ובסדר יומו היה חצי יום בביהמ"ד ולומד, וקרה פעם שהגיע איש אחד
מאחת העירות, ושאל עליו, ותאמר לו אשתו שבעלה נמצא בביהמ"ד ועדיין
לא חזר משם, לאחמ"כ הלך האיש לדרכו.
ויהי בבואו לביתו, ותספר לו אשתו על האיש הזה אשר הגיע לפני כמה
שעות, ושאל עליו, ואמרתי כי אתה לא בבית, ושאתה יושב בביהמ"ד. גער
בה בעלה ואמר לה: מדוע עזבת את האיש לשלום, היה לך לקרוא לי
מביהמ"ד, ולהגיד לי שמחכה לי איזה בן אדם בביתי כדי לדבר איתי.
ויהי אחר ימים אחדים בא איש זר לביתו, ושאל עליו. ותאמר לו: שב,
ותשתה משוה, ואני אלך לקרוא לבעלי מביהמ"ד. כשבא לביתו, נתן לו
שלום, ושאלו על אדוניו. וסיפר לו כי הוא איש עני ודל, ומבקש עזרה
מנדיבי עם שיעזרו לו, ומצד ההכרח נתן לו איזה מתנה ויפן וילך.
לאחר שיצא האיש הזר מביתו, חמתו בערה בו מאוד, ואמר לאשתו: למה
קראת לי לבוא לביתי סתם בשביל לקל הבאים סתם. ואמרה לו אשתו: הרי
כך צוית עלי מאז לקרוא אליך כשיבואו אורחים לביתי. ענה ואמר לה: הלא
עליך לשאול אותו תחילה מה שאלתו, ומה מבוקשתו, וכשתשמעי מה הוא

אמרות טהורות

אמרות קודש מרבותינו הק' מאלכסנדר

"כ"א דאג לחבירו כמו שדואג לעצמו"

קשה מה משמיענו הכתוב שהיה להם לב אחד לענין לשבור בר. ויש
לומר שהנה הנסיון מעיד בשנת הרעבון ר"ל כאש כל אחד צריך לדאוג
הרבה למצוא טרף בשבילו ובשביל אנשי ביתו והזמן גרמא שאף בשביל
מחיר כסף אי אפשר להמציא מזוננו וכל אחד ירא לנפשו פן יקראנו אסון
שיהיה מחללי רעב ר"ל שאם באותו הזמן יראה האדם כי יש מקום

יירדו אחי יוסף עשרה לשבור בר ממצרים.
ופרש"י ז"ל עשרה מה ת"ל והלא כתיב ואת בנימין אחי יוסף לא שלח,
אלא לענין האחוה היו חלוקין לעשרה שלא היתה אהבת כולם ושנאת
כולם שוה לו אבל לענין לשבור בר כולם לב אחד להם עכ"ל. ולכאורה

לשבור אוכל להחיות נפשו ונפש אנשי ביתו וידמה בדעתו כי לא יספיק רק לאנשים מועטים אז איש פני רעהו לא ישא ואת מכירו לא יחון ויעשה כל מיני השתדלות ותחבולות שיהיה הוא מהזרזים ונשכרים להמציא הטרף לגורלו כי יחשוב שחיי קודמים לחיי חבירו וזה שהעידה התורה"ק על אחי יוסף שהגם שירדו למצרים לשבור בר מטעם ונח"ו ולא

נמות כמפורש בכתוב ואעפ"כ לא דאגו כל אחד לעצמו שאם לא יספיק בשביל כולם יעשה תחבולות שיהיה הוא מהזוכים מטעם שחיי קודמין לחיי חבירו ועל אופן הזה הו"א שהיה להם עשרה לבבות לזה אשמעינן שאינו כן אלא אדרבא לענין לשבור בר כולם היו לב אחד וכוונה אחת לדאוג על חבירו כמו על עצמו והבן.

(אמונת משה)

ווארט

ראיית פני הצדיקים ומגולותיה

והתחברותם עם יוסף שהוא היה בחינת צדיק יסוד עולם, משך עליהם אור וקדושה גלויה ע"י הסתכלות אור פניו הקדוש. וזה פירוש הפסוק ברמז וישא משאת מאת פניו אליהם, ומשאת הוא לשון אור מלשון המשנה (ר"ה ג:) משיאין משואות, שנטל אור מאת פניו, דהיינו ע"י ראיית פניו הקדוש נמשך עליהם אור וקדושה. ותרב משאת בנימין ממשאות כולם חמש ידות, דהנה בנימין הצדיק נתקרב אצלו יותר מאחיו, הופיע עליו יותר קדושה "חמש ידות" כנגד ה' בחינות נפש רוח נשמה חיה יחידה ודו"ק.

(מאור ושמש)

וישא משאת מאת פניו אליהם ותרב משאת בנימין ממשאת כולם חמש ידות (מ"ג, ל"ד)

ולכאורה מהו הלשון משאת. ונראה בדרך רמז דהנה ידוע מהתועלת הגדול להתחבר עצמו אצל צדיק, והעיקר ע"י ראיית פניו של הצדיק מביא קדושה גדולה על האדם כדאיטא בגמרא (עירובין י"ג:) האי דמחדינא מחבראי דחזינא לר' מאיר. וכל עוד שהאדם מחובר יותר אל הצדיק הוא מתקדש ביותר ומושך הצדיק עליו יותר אור וקדושה. והנה השבטים הקדושים כשישבו במסיבה ביחד שזימן אותם יוסף הצדיק,

לע"נ הרה"ח ר' יצחק
בן הרה"ח ר' משה אריה זצ"ל
נלב"ע ו' סיון תשע"ד

מרגניתא דיצחק

פנינים בסדר פסוקי פרשת השבוע

מדרגות, והיא תמיד עומדות מאחוריו של אדם להכשילו חלילה. וזהו עולות אחריהן לטרוף הקדושה ח"ו, וזהו "ותאכלנה הפרות הרעות כו", רצה לומר שלפעמים ח"ו טורפים הקדושה מאדם, "ולא ידע כי באו אל קרבנה" רצה לומר ואינו מרגיש כלל לדעת זאת שנטרף חלילה אל הקליפות, ע"כ צריך הצדיק לזהר מאוד.. "זארא בחלומי והנה שבע שבלים עולות בקנה אחד", רמז אל הפרנסה והמשא ומתן של אדם, צריך להיות ג"כ "בקנה אחד", דהיינו באחדות, וצריך ג"כ שמור גדול לכל ישל ח"ו כנ"ל, לכן צריך האדם בכל מעשיו להזהר ולהשמר לכל יפסוק מהקדושה, וד"ל.

(נעים אלימלך)

"וייקץ פרעה ויחלום שנית". טבע האדם להתעורר משנתו כשהוא חולם חלום מסעיר. צדיק, כאשר הוא מקיץ מתוך חלום, הוא נוהג כיעקב אבינו שאמר בעת שהתעורר מחלום: "אכן יש אלהים במקום הזה", וקם מיד לעבודת הבורא. לעומת זאת, כאשר רשע מקיץ מחלום, הוא נוהג כפרעה "ויישן ויחלום שנית", מתהפך לצד השני.

(עפ"י פירוש רבי מאיר מפרמישלאן)

"וישלח פרעה ויקרא את יוסף ויריצוהו מן הבור". כאשר מגיע קץ הזמן המיועד, אין הקב"ה מתמהמה אפילו לרגע מיותר אחד. כיוון שהסתיים הזמן שנגזר על יוסף לשבת בבית האסורים, הריצוהו במהירות מן הבור היישר אל בית המלך. כך, יהיה גם כאשר תגיע עת הגאולה, היא לא תתמהמה רגע אחד מיותר. המשיח יופיע בפתאומיות ויריץ את ישראל מבור הגלות אל ארץ ישראל.

(הפץ חיים)

"והם לא הכירוהו". יוסף דיבר עם אחיו קשות, כיוון שמתוך שראה שהם לא הכירוהו, הסיק שעוון מכירתו על ידם למדיינים חדל להעסיק אותם, שאלמלא כן, היו זוכרים היטב את צורת פניו.

(ה"חכת סופר")

"קחו מזמרת הארץ בכליכם". אומר רבי נחמן מברסלב: אמר יעקב לבניו: קחו עמכם למצרים "מזמרת הארץ" - ניגון מארץ ישראל, וכאשר תהיו בגלות, נגנו את הניגון הזה, שימתיק לכם את יסורכם ויזכיר לכם מאין באתם, ולאן אתם צפויים לחזור.

"ויאמר מרגלים אתם". מה פתאום הדביק להם יוסף עוון של ריגול, הרי נתפסו, לכאורה, בעוון גניבת הגביע? אלא, ידע יוסף, שאם יעכב אותם באשמת גניבה, והם הלוא יודעים כי הם חפים מפשע, הם יתמרמו וישאלו את השומר עליהם, מי זה האדון שהורה לעוצר אותם, וזה, ודאי יאמר להם שמדובר במושל חדש על מצרים, עברי אחד שפעם היה עבד ועלה לגדולה, ואז היה חשש שהם יגלו בעצמם שבעצם מדובר ביוסף. לכן "הדביק" להם יוסף אשמת ריגול, ואז, ידע, הם לא יעמיקו חקור עם שומריהם בשאלות עליו, שכן זה רק יגדיל את החשד כלפיהם כי מרגלים הם.

(עפ"י "אמרות חכמה על התורה")

ויגלה. מפרשי" ז"ל מפני כבוד המלכות. פירש כ"ק אאמו"ר (אבני נזר) זצלה"ה דאם לאו הכא לא היה מסיר ממנו את ההכנעה, כמו מרדכי ששב לשקו ולתעניתו, עכ"ד. ונראה עוד לומר, דהנה יש לתמוה מדוע הוטב הפתרון שפתר יוסף בעיני פרעה ועבדיו יותר מכל פתרון של החרטומים, והרי הם לעולם נמשכין אחר השקר ולא אחר האמת. וי"ל שאמנם יוסף התירא מזה והיתה עצתו לחלוק לו כבוד מלכים וידוע דכבוד מוצאו מהקדושה דהס"ט מנוולא הוא כמ"ש הזה"ק, מה גם הכבוד שחלק לו יוסף, כי הכל לפי המכבד ולפי המתכבד כמו שאמרו (ב"ק פג:) הכל לפי המבייש והמתבייש, וידיעת הפכים אחד, ובאמצעות הכבוד המשיכו להיות נמשך אל האמת והוטב הפתרון בעיניו ובאמצעותו הוטב בעיני עבדיו. (שם משמואל)

איטא במדרש (בר"ר פ"ט, א') קץ שם לחושך (איוב כ"ח ג') זמן נתן לעולם כמה יעשה באפילה. כל זמן שיצה"ר בעולם כו'. וי"ל כי אור הראשון היה מאיר מסוף עולם עד סופו וגנזו הקב"ה לצדיקים (בר"ר י"ב, ו'). וכל החשכות שנמצא בעולם, זה מכח הטבע המכסה את האור הפנימי, וכשנעשה נס מתגלה זה האור, והוא כולל מה שהיה ושיהיה. ולכן נתקן תפילת ההלל שיש בו מהעבר ומהעתיד (ויק"ר ל', ה'), כי כשנתגלה מזה האור יש בו מסוף העולם כנ"ל.

ויקץ וגו' והנה חלום. אולי כי בחלום השבלים לא הכיר בו בחלומו כי היה חולם והיה חושב שהיה בהקץ לרוב בהיות הדבר והכירו בלא בלבול בדרך החולם, אלא אחר שעמד משנתו, אז הכיר למפרע כי היה חולם, והוא אומרו וייקץ פרעה והנה מצא עצמו כי חלום היו הדברים ולא בהקץ. (אור החיים)

לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו. מפרשי" ז"ל: ביקש מהם שימולו. טעמו של דבר הוא, לפי שמצינו שהעלה נקראת חרפה, כמו שנאמר (לעיל ל"ד י"ד), כי חרפה היא לנו לתת אחותינו לאיש אשר לו ערלה, והרעב נקרא ג"כ חרפה, שנאמר (יחזקאל ל"ו, ל') ולא תקחו עוד חרפת רעב בגוים, ע"כ חשב שבהסרת חרפת הערלה יוסר מהם חרפת הרעב, כי הסרת הערלה היא הסרת מותרות הדמים המסבבים העפוש, ורקיבת התבואה באה ג"כ מצד המותרות והפסולת שבתבואה, הגורם הרקוב והעפוש. וזכות ברית המילה הועיל גם לנת, שנאמר (לעיל ו', י"ח) והקימותי את בריתי אתך, פרש רש"י על התבואה והפרות שלא ירקבו. וכן השיב להם יוסף שימולו, על מה שאמרו אספנו תבואה והרקיבה. וזה מדה כנגד מדה, שאם האדם מסיר מתוכו הפסולת שבו, גם ה' יתן הטוב ויסיר הפסולת שבתוך התבואה ממש, שא"א לאדם להסירו.

האלוקים מצא את עין עבדיך וגו'. יש לומר בזה, שרימזו כי 'האלוקים' מספר 'הגביע' עם הכולל, והיינו שלא גנבנו את הגביע, רק שהנו 'אלוקים' מדת הדין, מדה כנגד מדה עבור גניבת יוסף, וק"ל. (דגל מחנה אפרים)

והנה שבע פרות אחרות עלות אחריהן. הנה התורה הק' מרמז את הצדיק, שצריך להשתמר מאוד לכל יפול חלילה באיזה שפלות, דבהקליפה יש ג"כ ז'

מעשי צדיקים

חזור אל הפונדק ומלא את תפקידך במקום שנקבע לך מהשמים

זונדל את נמוקיו לפני הצדיק: "אינני נעשה צעיר מיום ליום. כל שערותי כבר הלבינו. מי יודע עוד כמה שנות חיים יעניקו לי ממרומים, ובמה אבוא לפני בית-דין של מעלה? הלוא כעני בפתח אעמוד לפניו, שכן אין בידי לא תורה ולא תפלה. "עתה, כשהבן דואג לפרנסת הבית, רווח לי. אני קם כל בוקר, מתעטף בטלית, מתפלל מילה במילה בנחת, ויש לי גם את פנאי ללמוד בחומש, משנה וגמרא. כעת אני מרגיש כי אוכל להתייצב לפני בית-דין של מעלה ובאמתחתי תורה ותפילה".

שקע רבי לוי-יצחק בהרהוריו וכעבר דקה ארוכה אמר: כתוב: 'איזהו חכם, המכיר את מקומו'. על כל אחד ואחד מישראל לדעת מהו המקום שהועידה לו ההשגחה העליונה בעולם הזה, מהו שליחותו ותפקידו. וכשהוא יודע את מקומו, עליו להישאר בו ולא לנסות לתפוס את מקומו של חברו. "ועוד למדונו חכמינו ז"ל: כי מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיע". כלומר, המלכות במרומים, דומה למלכות כאן בארץ, וכמנהגי המלכות כאן, כך המנהגים גם שם. אוי לה למלכות שאין לה אלא שרי צבא בלבד, וחסרים לה חיילים פשוטים. חייל פשוט הבורח מהמערכה כדי להיות גנרל דווקא, אף הוא נחשב מורד במלכות".

רבי לוי יצחק השתהה לרגע קט. אחר כך נתן מבט רך בזונדל והניח כף יד מלטפת על זרועו והמשיך ברצף דבריו: "דע לך, זונדל בני", אמר, "כי גנרלים - כלומר המיוחסים והלמדנים - יש לו להקדוש-ברוך-הוא די בעולמו. לעומת זאת, חסרים לו חיילים פשוטים ונאמנים שדווקא בפשטותם מוכיחים נאמנות אין קץ למלכו של עולם. "הקדוש-ברוך-הוא העמיד כל אדם במקומו שלו. את מקומו של האחד קבע בבית המדרש ללמוד תורה יומם ולילה, ואת מקום זולתו קבע בקרוב לבבות ובעשיית חסד אפילו בכפר קטן ונידח. אותך, זונדל, בחר הקב"ה להעמיד בפונדק דרכים, כדי שתגיש לעוברי-דרך עייפים צלחת מרק חמה וכשרה ביום חורף קר, וכוס משקה צונן בקיץ הלוהט. שתאיר להם פנים שוחקות ותחונם. "לא, זונדל, לא ולא! לא כעני בפתח תעמוד לפני בית-דין של מעלה ולא בבושת פנים תתייצב לפני מלאכי השרת. איתך יבואו כל הארוחות הכשרות שהגשת לעוברי-הדרכים ובפרט היהודיים אשר אין ידם תמיד משגת ארוחה כשרה למהדרין כשלך. כל המיטות החמות שהצעת להם, כל החיוכים והמילים הטובות שהרעפת עליהם כל אלה ישמשו בעבורך מליצי-ישר ויעמדו על משקל הזכויות. חזור אל הפונדק ומלא את תפקידך - במקום שנקבע לך מהשמים והיה שלום".

ציית זונדל לדברי הצדיק וחזר אל הכפר. בתוך ימים שב הפונדק שעל אם-הדרך לפתוח את שעריו לעוברי-אורח יגיעים, כמאז, ואילו ההוללים הפרועים הדירו את רגליהם מן המקום וחיפשו להם מקום אחר. זונדל שב לעבודתו הישנה, אך הפעם מילאה קורת רוח את ליבו הוא ידע כי חייל נאמן הוא, העומד על משמרתו, ועושה שליחותו נאמנה. בציוויו של הצדיק המשיך את שליחותו בעולם להיות חייל פשוט בצבא ה', המשמש את אחיו היהודים.

בכפר קטן, לא הרחק מבארדיטשוב. התגורר יהודי פשוט ישר ותמים ושמו זונדל. 'זונדלי הפונדקאי' כינהו הבריות, משום שכל חייו התפרנס מפונדק שעמד על אם-הדרך, שם קיבל את האורחים בברכה, האכילם והישקם ונפרד מהם לשלום. יום אחד שקע זונדל בהרהורים: רוב שנותיי חלפו עלי בכפר, בניחול הפונדק. האכילתי עוברי-אורח יגיעים ורעבים ומזגתי משקאות לאיכרים גסים מגושמים ושיכורים, וכן לפריצים פרועים. זמני הדחוק לא הניח לי לפתוח ספר יהודי. בה טרוד הייתי בענייני הפונדק, עד שאפילו להתפלל ביאות לא יכולתי, ומה יהיה עלי ביום שאגש לבית דין של מעלה, ריק וחסר כל מתורה תפילה ועבודת ה' תמימה ופשוטה. כעת, כשנזרק הלבן בשערי, הגיע הזמן ובאה השעה לפרוש מהבלי העולם הזה, ולהתחיל להכין צידה לדרך הרחוקה, לעולם הבא, עולם שכולו טוב.

אמר ועשה. קרא לבנו שייעל'ה, צעיר נמרץ ותוסס, שכוחו במתניו, ומסר לידיו את מפתחות הפונדק. "הרי לך הפונדק שניהלתי וטיפחתי עשרות שנים בעשר אצבעותי", אמר זונדל לבנו, "הגיעה העת כי תקבל אחריות לחיך ולפרנסת ביתך" זונדל עצמו עזב את הכפר הקטן ועבר לגור בבארדיטשוב. את שעותיו חילק בין ביתו ובין בית-הכנסת. כמו רבי עקיבא בשעתו אשר בא לחסות תחת כנפי השכינה בגיל 40, היה זונדל. שכן תלמיד חכם לא היה ואפילו התקשה לקרוא באותיות הקטנות, אך להתפלל ידע וגם לקרוא בחומש היה יכול. כשהוא מבוגר בגילו החל את מסעו בתורה תפילה ועבודת ה' טהורה.

מאז עזב זונדל את הפונדק, שינה המקום את צורתו ואופיו. מפונדק שקט ונעים, נהפך להיות למקום של מסיבות ואירועים. פריצי הסביבה מצאו בפונדק עניין גובר והולך, והחלו לערוך בו את משתאותיהם. מבחינה עסקית טהורה היה הפונדק סיפור של הצלחה. אך יחד עם זו הוא איבד את החן השלו והרגוע שהיה בו עד כה. בד-בבד החלו עוברי-האורח הפשוטים להדיר את רגליהם מן הפונדק, שאליה היו רגילים להיכנס בכל פעם שחלפו בסביבה, שברובם היו יהודים פשוטים ותמימים. שם, ידעו, יצפה להם זונדל, הפונדקאי הישר והחביב, שיקדם את פניהם במאור-פנים ויציע להם ארוחה פשוטה, אך חמה ומזינה. כעת נעשה המקום זר ומנוכר והוא דמה יותר למקום של הוללות.

הדבר נודע עד מהרה לצדיק הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א. מששמע זאת התמלא ליבו צער. צער על הבן שייעל'ה, שהרחיק לכת למען הכסף. צער על המקום, שמאכסניה נעימה היה לבית-הטאים, וצער על עוברי-הדרכים היהודים, שניטלה מהם האפשרות לנוח ולסעוד בכשרות. שלח רבי לוי-יצחק לקרא לזונדל ושאלו: "מדוע נטשת את פונדקך ומסרת אותו לידי בנך הצעיר?", ביקש הצדיק לדעת. שטח

בפי ישרים

ללכת בדרכי ישרים לפניך

גודל המעביר על מידותיו שנעשים לו ניסים מעל לדרך הטבע

הזוה"ק (פרשת מקץ דף ר"א ע"ב) כותב בזה הלשון: בא ראה, לא די ליוסף שהוא לא שלם רע לאחיו, אלא שעשה עמהם חסד ואמת, וכן דרכי הצדיקים תמיד. משום זה הקדוש ברוך הוא חס עליהם תמיד, בעולם הזה ובעולם הבא.

רבי אבא היה יושב על שער הפניסה של לוד. ראה איש אחד שהיה בא, וישב על בליטה בצד הנהר, והיה עיף מן הדרך, וישב וישן שם. בינתים ראה נחש אחד שהיה בא אליו. יצא קוסטפא דגורדנא (מין שרץ) והרג את הנחש. כשהתעורר אותו האיש, ראה את אותו הנחש

פרשת מקץ. בפרשת השבוע אנחנו רואים את מידותיו הגדולים של יוסף הצדיק, שאפילו והיה לו להתרעם חלילה על אחיו, על מעשיהם, עם כל זה לא רק שלא מחל להם בלב שלם, אלא גם עזר להם. ועל כך נראה בפרשתנו ופרשיות הבאות.

הנביא באיוב כותב (ל"ג, כ"ג) "אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לאדם ישרו", אחד מני אלף ממידותיו הגולים והמיוחדים של יוסף הצדיק שהיו טבועים בו, להגיד לאדם ישרו, זה הזוהר הקדוש שנביא אותו ככתבו וכלשונו (בביאור הדברים).

